

PIAC-GAZDASÁG

a NÉPSZABADSÁG üzleti melléklete

HABOS PRIVATIZÁCIÓ NAGYKANIZSÁN

Talpon maradni a sörbizniszben

Száz sorban

A mérleg ismert: 58 halott, kétezernél több sebesült. De kevésbé ismerik Európában, és még kevésbé erre mifelénk a Los Angeles-i faji zavargások közvetett eredményét: a Reagan-korszak gazdaságpolitikájának a vádlottak padjára ültetését. Változatlanul az előző kormányzat történelmi érdeméket tartják számon, hogy - felszítva a fegyverkezési versenyt - meggyorsította a szovjet rendszer összeomlását. De a felgyújtott kaliforniai otthonok fénye mellett általánossá kezd válni az (időig is létező) nézet, hogy az amerikai társadalom, az amerikai gazdaság szempontjából az előző dekád esztendei elpazarolt évek voltak.

Thatcher és Reagan gazdasági elképzelései meglehetősen hasonlóak voltak. Csak hogy Thatcher jótékony könyörtelensége megállította Anglia hanyatlását, Reagan ezüstpapírba csomagolt és színes masnival átkötött könyörtelensége viszont hanyatlásba taszította az Egyesült Államokat. „Amerikában most kel föl a nap” - hirdette megválasztásakor Reagan. De ez a nap csak kevesekre sütött. Csak a leggazdagabbak javát szolgálta, hogy az állam lerázta a szociális kötelezettségeit. És a gyakorlat nem igazolta az elméletet, hogy az a jó, ha a gazdagok minél gazdagabbak. A propaganda azt a hitet terjesztette, hogy

az adók nagymérvű és a tehetősnek kedvező leszállítása, a szociális háló mohó széthasogatása nyomán felhalmozódó új vagyon visszaáramlik a termelésbe, s új munkahelyeket teremt, felhajtja a bérének, általános fellendüléshez vezet. De hiba csúszott a számításba: a tőke elcsavargott másfelé, nem folyt vissza a termelésbe. Az amerikai gazdaság nem növekedett, nem korszerűsödött, hanem stagnált. A menedzserek jövedelmei Reagan idejében a kétszeresére vagy a háromszorosára emelkedtek, de a vezetésük alá tartozó vállalatok visszaestek, lemaradtak a japánokkal folytatott versenyben.

Az is része a Los Angeles-i zavargások mérlegének, hogy 1980 óta a gazdagok rétegének felső része jóval gazdagabbá vált, a középosztály sonyörtelensége megállította a szegények szegényebbé lettek és ugrásszerűen nőtt a hajléktalanok, a kábítószerfüggőség, a törvényen kívül élők száma. És még valami: jelenleg az Egyesült Államok az egyedüli szuperhatalom. E hatalom azonban csupán a katonai fölényen alapszik. Azelőtt nem volt egyedüli, de akkor hatalma a hadászati erőn kívül a gazdasági, ipari, technikai fölényre is épült.

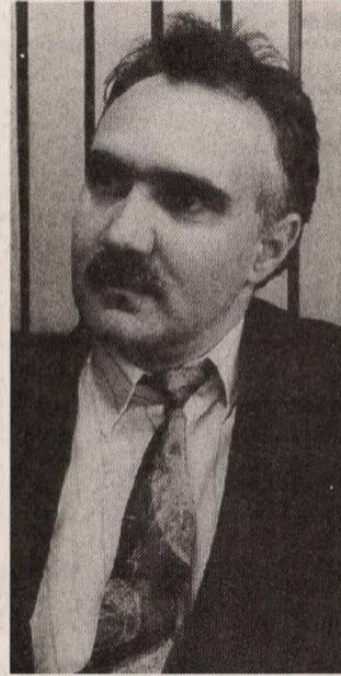
Vajna László

Több mint két éve bonyolódik a Nagykanizsai Sörgyár privatizációja. A gyár közben botrányos vezetőségválságot élt át, s nem volt kevésbé viharos az sem, ahogyan az első privatizációs szakaszban egy ausztráliai magyar üzletember meg szeretne volna venni a dél-zalai üzemet. A kudarcba fulladt első menetét követően új pályázatot írtak ki, ennek eredménye egyelőre ismeretlen; nem tudni, kit választ az ÁVÜ új tulajdonosnak.

Ha mindenre kiterjedő, pontos részletek nem is ismeretesek a pályázók kitérőiről, annyit azért tudni lehet, hogy a Steierische Brau Részvénytársaság osztrák részről, a Holsten Németországból és az angolszász Courage is a pályázók között van. Ha sörben próbáljuk „jellemelni” e csoportokat, akkor már ismerősen hangzik a nevük: Reininghaus, Gösser, Puntigamer, Holsten, Foster.

Furák Zoltánnal, a Nagykanizsai Sörgyár vezérigazgatójával arról beszélgettem: mi történt az ausztrál üzletember viharos távozása óta?

- 1991. január eleje óta nem láttuk - hangzik a válasz -, minden kapcsolatunk megszakadt. Az új tender elkészítésének első lépése egy angol tanácsadó társaság bekapcsolódása volt. A Morgen-Grenfell banki befektetések szervezésével foglalkozik, de Nagykanizsára szakbefektetőt kerestünk. Elkészült a vagyonerőértékelés és összeállt az öt éves üzleti tervjavaslat. Tavaly ősszel kezdtek érkező a potenciális partnerek. Tizenhat európai, illetve tenger-

entúri érdeklődő tőkés jelezte tájékozódási szándékát.

- A privatizációnak ez a második menete miben különbözött a meglehetősen rögtönzött első szakasztól?

- Az előkészítés átfogottabb volt, az angolokon kívül még két cég foglalkozott a sörgyár eladásával. Igaz, kicsit elhúzódtak a munkálatok, de összel az érdeklődők a titoktartási nyilatkozatok aláírását követően megkapták a gyárra vonatkozó információkat.

- Bárki, aki beesett az utcáról, hozzájuthatott termelési és technológiai adatokhoz?

- Nem egészen. A tanácsadó cég „leinformálta” a jelentke-

zőket, ennek megvan a kialakult gyakorlata a nyugati világban.

- A kezdeti kíváncsiság viszont az idő előrehaladtával alaposan megcsappant. Információim szerint nem sok pályázat futott be. Illetve nem annyi, mint amennyire számítottak.

- Tény, hogy tavaly év végétől el-elmaradoztak a külföldiek. Sajnos - mások tapasztalatai is ezt mutatják - általában megcsappant az érdeklődés a privatizáció iránt. Több partnerünket elriasztotta a jogoszláv válság. Nyugati újságokban megjelent, hogy átlótek Magyarországra, s ez Barcsnál valóban meg is történt. Egy időben aztán elterjedt: ha baj lesz, húsz kilométeres övezetben ki fogják telepíteni a lakosságot, s Kanizsa pont beleesett volna ebbe a sávba. Aztán az is megjelent, hogy „bombázzák Kanizsát”, s noha nem Nagykanizsáról volt szó, felhívtak bennünket telefonon, mi történnék itt nálunk. Összegezve: a délszláv háború igen sokat értett az üzletnek. Sok partner elmaradt, vagy egyszerűen nem nyújtott be pályázatot.

- Technikai-kereskedelmi vonatkozásokban hogyan telik el egy ilyen átmeneti tulajdoni állapot?

- Megviselt bennünket, hogy a privatizáció már több mint két és fél éve húzódik. Még szerencse, hogy az 1984-ben, a Holstennel kötött licencszerződést nem érintették a tulajdoni változások. Csak ha jogi vonatkozásait vesszük, a gyárnak az elmúlt hét évben öt „tulajdonosa” volt. Az állami tulajdon 1985-ben vállalati tulajdon lett, később államigazgatási felügyelet következett, aztán, hogy elkeljen a sörgyár, kft.-vé alakult, ma pedig állami többségű részvénytársaságként működik. Következne a kivásárlás.

- Aprópó licenc. Mi történik akkor, ha nem a Holsten kerül ki győztesen a pályázók közül? Mennyire fog zavart okozni a nyolcéves együttműködés a majdani privatizált vállalat életében?

- A licencadót önmagában véve nem zavarja az, hogy a gyár más tulajdonába kerül. Az 1984-es szerződésben sincs kötetve, hogy minek kell történnie tulajdonosváltás esetén. Más kérdés, hogy a konkurens nyilván nem szívesen forgalmazza a piaci vetélytárs termékeit. De ez sem ok arra, hogy azonnali szakítás és zúrzavar következzen be. Martfűn például a konkurencia vette meg a

gyárat, az Österreischische Brau-nak versenytársa az Ottakringer a Gold Fassl-lal. Az a megoldás született, hogy az 1992-re vállalt mennyiséget nem az egész évben arányosan, hanem év elején teljesítik. Igaz, később megszűntetik a gyártást a felek.

- Az európai sörbiznisz rendkívül fejlett, s erős a tökekoncentráció. Hogyan lehet majd talpon maradni a „nyitott” Európában az elavult technológiával?

- Valamennyi partnerünk a technikai fejlesztést hangsúlyozta vásárlási szándéka bejelentésekor. Tény, hogy a sör eltarthatósága miatt öt-hat hónapra hosszabbodott a csúcsidezők, s nyáron üzemeltetnünk kell harminc éves fejtőberendezéseket, s ahhoz, hogy az 1,3 millió literes termelésünket tartani tudjuk, működtetjük az 1956-ban beállított gépeket is. De annyira rosszul azért nem állunk. Budapesten ma négyszáz annyi sör fogy el, mint tíz évvel ezelőtt. Üzemünk - ha holnap nem is éri el egy német vagy egy angol sörgyár színvonalát - mindenképpen versenyképes söröket fog előállítani.

- Nemrégiben arról olvastam, hogy százéves a sörgyár, és hetedhét országra szóló fesztiválok kezdődnek. Allitól fog jubileumi sör is lesz...

- Természetesen. Olyan sörmárkával jelentkezünk, amely valóban kuriózum lesz a magyar piacon, s mintegy jelképesen le is zárja a világot és a Kinizsi sör típus uniformizált évtizedeit. A Kanizsai Prémium előállításánál a német tisztasági törvény előírásait vesszük figyelembe. Az ilyen minőségi sör adalékanyagok - kukorica, cukor, nyers árpa - hozzáadása nélkül készül. Kizárólag malátát, komlót, vizet és élesztőt használunk a gyártás során. Nemes karakterű sörnek szánjuk a Prémiumot, kevésbé jellemzi majd a kesernyés íz, mint például a Koronát. Az új sörmárka megjelenésével egy időben váltás következik be az arculat tekintetében is. Új emblémát, egységesített formákat, grafikai jeleket és színeket alkalmazunk, mert az eddigi emblémánkról még saját munkatársaink sem tudták megállapítani, hogy mit is ábrázol. Szintén fontos, hogy a sörgyár termékein április 1-jétől nem a gyártási időt tüntetjük fel, hanem az európai követelményeknek megfelelően a szavatossági idő lejártának napját. Minderre már nem a jubileum miatt volt szükség. Így logikus. Bizom abban, hogy a következő száz év sokkal több logikus kereskedelmi-technológiai motívumot fog tartalmazni, mint az első száz esztendő.

Rab László

A PÉNZMENNYISÉG ALAKULÁSA

A pénzmennyiség összetevői	Állomány	Változás	Index
	(milliárd forint) 1992. I. 31.	(milliárd forint) 1991. I. 31.-hez képest	1992. I. 31./1991. I. 31.
a) A lakosságnál lévő bankjegyek és érmék	198.8	28.9	117.0
b) A gazdaságilag szervezetenél lévő bankjegyek és érmék	46.4	24.3	210.0
1. A bankrendszeren kívüli bankjegyek és érmék (a+b)	245.2	53.2	127.7
2. Vállalati betétek	307.5	37.1	113.7
3. Háztartások betétei	433.2	107.1	132.8
4. Kisvállalkozók betétei	63.9	30.5	191.3
5. Egyéb betétek	82.3	19.2	130.4
Pénzmennyiség összesen	1132.1	247.1	127.9
Ezen belül:			
háztartások pénzeszközei	198.8	28.9	117.0
Készpénzben	433.2	107.1	132.8
Betétkben	63.9	30.5	191.3
Összesen	632.0	136.0	127.4

Forrás: MNB

A tartalomról:

- Repedések a Reichmann-birodalom falán**
(18. oldal)
- Építőipar: túl a holtponton**
(19. oldal)
- A Hungexpo dilemmája**
(20. oldal)

AMIT A BETEGBIZTOSÍTÁSI KÁRTYÁRÓL TUDNI KELL, azt tartalmazza a „BETEGBIZTOSÍTÁSI IGAZOLVÁNY”

c. kiadvány! Így nélkülözhetetlen ismereteket nyújt a lakosság és a házi orvosok számára a társadalombiztosítás terhére díjtalanul igénybe vehető szolgáltatásokról, a lakosság és a házi orvos kapcsolatának módjáról, a munkáltatók feladatairól és általában a betegbiztosítási igazolvány használatával kapcsolatos összes gyakorlati tudnivalóról.

Ára: 94 Ft.

Beszerezhető:

- ▲ a PERFEKT Pénzügyi Szakoktató és Kiadó Vállalat Könyvesboltjában Budapest V., Zoltán u. 10. és
- ▲ a megyeszékhelyeken, a PERFEKT-irodáknak, amelyekről érdeklődjön a 122-6042-es telefonon, ügyfélszolgálatunknál
- ▲ a tavasz BNV-n a „C” szabad terület 19. sz. standon, információirodánkban!

10039 JP

Microsystem Börze

Alkatrészek, használt és inkurrens termékek kiürsítése.

Termékek és távközléstechnikai eszközök:

1992. május 26-29. naponta 11.00-17.30-ig.

- telefonok
- üzenetrögzítők
- CASIO menedzserkalkulátorok
- fénymásolók
- írógépek

HELVE: Budapest XIII. ker., Visegrádi u. 110.

MICROSYSTEM